

wiadomości PKN

• NORMALIZACJA •

1/2016

ŚRODOWISKO

PLANY NORMALIZACYJNE NA 2016 ROK

- 3 OD REDAKCJI
AKTUALNOŚCI
- 4 Członkostwo w CEN i CENELEC - samoocena PKN
W SKRÓCIE
- 7 Spotkanie CEN/TC 155/WG 6 w PKN
- 7 I Konwent Stowarzyszenia Nowoczesne Budynki
- ZE ŚWIATA
- 8 Dokładniejsze spojrzenie na środowisko z ISO 14001:2015
- Z PRAC NORMALIZACYJNYCH
- 13 Środowisko - plany normalizacyjne na 2016 rok
- 15 Pozostałości pestycydów w żywności
- 17 NOWE PN
- 19 ORGANY TECHNICZNE - grudzień 2015

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:
Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62
Redaktor:
Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60
Skład:
Oskar Sztajer - tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411
ul. Świętokrzyska 14
e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny
ul. Świętokrzyska 14
00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny
Zdjęcia © Fotolia.com
Zdjęcie na okładce:
© bernie_moto - Fotolia.com

„Jednoczesna poprawa stanu naszej gospodarki i stanu środowiska była niegdyś postrzegana jako coś niemożliwego. Teraz nazywamy to po prostu gospodarką obiegową”.
(Janez Potočnik)

Szanowni Czytelnicy!

Aby przejść na gospodarkę obiegową konieczne będzie jednoczesne zredukowanie ilości odpadów oraz efektywniejsze zarządzanie zasobami. To wskazuje na taki model gospodarki, w którym wyroby będą wielokrotnie wykorzystywane, naprawiane, remontowane i przetwarzane. Propozycje KE mające służyć realizacji tych założeń obejmują: nowe cele dla gospodarowania odpadami, wskaźniki do monitorowania zasobooszczędności, akty prawne intensyfikujące recykling i wydłużające cykl życia produktu oraz inicjatywy mające na celu stworzenie ekologicznych miejsc pracy i wspieranie ekologicznych przedsiębiorców.

W sukurs tym działaniom przychodzi normalizacja i normy. W zeszłym roku została znowelizowana jedna z najśtywniejszych norm z zakresu ochrony środowiska – ISO 14001 - która w swoim zakresie obejmuje wszystkie problemy ekologiczne (woda, powietrze, gleba, odpady, bioróżnorodność, zmiany klimatyczne itp.), pozwalając firmom zarządzać tymi kwestiami całościowo. Więcej o znowelizowanej normie można przeczytać w artykule „Dokładniejsze spojrzenie na środowisko z ISO 14001:2015”.

Normy w wielu przypadkach pomagają wdrażać przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska. Poprzez ich wykorzystanie firmy i organizacje mogą przyczynić się do ochrony środowiska naturalnego, a także uzyskać bezpośrednio korzyści finansowe dzięki zmniejszeniu zużycia wody i energii, wytwarzaniu mniejszej ilości odpadów, zapobieganiu wypadkom i uniknięciu kosztów oczyszczania oraz odszkodowań. O planach normalizacyjnych na 2016 rok można przeczytać w artykule na str. 13.

Życzymy pożytecznej i ciekawej lektury

Redakcja

Członkostwo w CEN i CENELEC - samoocena PKN

Magdalena Wienczatek

Od kilku lat organizacje CEN i CENELEC uznały za istotne i strategiczne działanie - cykliczne sprawdzanie warunków członkostwa CEN/CENELEC w poszczególnych krajowych jednostkach normalizacyjnych (kjn). Działania te pokrywają się z oczekiwaniami i wymaganiami Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego wobec systemu normalizacji europejskiej. W tym celu CEN i CENELEC stworzyły strukturę organizacyjną koordynującą działania i nadzorującą ocenę krajowych jednostek normalizacyjnych, określili metody przeprowadzania oceny kjn oraz zdefiniowały kryteria członkostwa ujęte w Przewodniku CEN-CENELEC 20 „Guide on membership criteria of CEN and CENELEC”.

Ocena spełniania warunków członkostwa CEN-CENELEC prowadzona jest w celu konieczności zachowania przez kjn podstawowych wartości normalizacji europejskiej, tj. przejrzystości, otwartości i konsensu, co jest niezbędne do wspierania i utrzymania wspólnego rynku. Drugim istotnym celem jest podniesienie jakości i zapewnienie efektywnego działania systemu normalizacji europejskiej, w szczególności poprzez identyfikację dobrych praktyk stosowanych w kjn i ich dalsze upowszechnianie, jak również identyfikację niezgodności z wymaganiami kryteriów i w następstwie wdrożeniem odpowiednich działań naprawczych. W Przewodniku CEN-CENELEC 20 „Guide on membership criteria of CEN and CENELEC” zdefiniowano sześć kryteriów członkostwa, których spełnienie ma zagwarantować zgodność z wymaganiami stawianymi kjn i systemowi normalizacji europejskiej. Zawiera on także listę kontrolną stanowiącą narzędzie do wykonania oceny kjn. Wytyczne w sprawie organizacji i przeprowadzania oceny kjn przedstawiono w Przewodniku CEN-CENELEC 22 „Guide on the organizational structure and processes for the assessment of the membership criteria of CEN and CENELEC”. Zgodnie z zapisami Przewodnika w okresie między 1 stycznia 2013 r. a 31 grudnia 2015 r. kjn mają obowiązek przeprowadzenia oceny kryteriów członkostwa jedną z poniższych opcji:

- A - samoocena
- B - samoocena zintegrowana z auditem wg EN ISO 9001
- C - ocena przez stronę trzecią

Kryteria członkostwa

1. Przejrzystość (Transparency)

Przejrzystość oznacza dostępność dla wszystkich zainteresowanych wszelkich informacji związanych z procesem opracowywania norm, czyli: program prac, informacje o projektach i propozycjach nowych tematów normalizacyjnych oraz procedury jasno określające czas i sposób zgłaszania uwag do projektów. Uwzględnia wymagania w zakresie procesu ankiety powszechnej, w tym odpowiedni czas i możliwość zgłoszenia pisemnych uwag. Kryterium przejrzystości dotyczy także dostępności ogólnych informacji o kjn, m.in.: struktury organizacji, informacji o organach technicznych (OT), ich zakresie tematycznym i danych kontaktowych osób funkcyjnych.

2. Otwartość i odpowiedniość/dopasowanie (Openness and Development Dimension)

Otwartość i odpowiedniość/dopasowanie należy rozumieć jako otwarty dostęp dla wszystkich zainteresowanych do procesu normalizacyjnego na wszystkich etapach opracowywania norm, przy czym dostępność ta ma być oparta na niedyskryminujących warunkach. Polega również na braniu pod uwagę i usuwaniu ograniczeń w efektywnym uczestnictwie w procesie normalizacyjnym np. organizacji społecznych, MŚP. Kryterium odnosi się zarówno do procesu normalizacji jako całości, jak i do prac normalizacyjnych prowadzonych przez poszczególne OT. Spełnienie kryterium gwarantuje, że w działania

normalizacyjne zaangażowane będą reprezentacje wszystkich grup interesariuszy. Wymagane jest także przestrzeganie zasady „one delegation”, czyli jedno stanowisko krajowe opracowane w drodze konsensu przez wszystkich krajowych interesariuszy. Otwartość i odpowiedniość powinna być również zapewniona w organach uczestniczących w zarządzaniu kjn, w przypadku PKN dotyczy to Rady Normalizacyjnej.

3. Bezstronność i konsens (Impartiality and Consensus)

Bezstronność dotyczy procesu, procedur, jak również struktury organizacyjnej kjn, aby zapewnić interesariuszom możliwość prowadzenia prac normalizacyjnych w neutralnych i niedyskryminujących warunkach oraz na zasadach niefaworyzujących żadnej z grup interesariuszy. Konsens odnosi się do procesu normalizacyjnego, który powinien polegać na współpracy, braniu pod uwagę wszystkich opinii i zbliżaniu przeciwstawnych stanowisk. Krajowe jednostki normalizacyjne mają również zagwarantować mechanizm bezpieczeństwa pozwalający na odwołanie się przez interesariuszy od podjętych przez OT decyzji.

4. Efektywność i adekwatność (Effectiveness and Relevance)

Efektywność i adekwatność dotyczy mechanizmów uwzględniania potrzeb rynku i regulatorów rynku oraz rozwoju nauki i technologii w pracach normalizacyjnych. Ma w tym pomóc procedura identyfikacji norm nieaktualnych czy nieużytecznych i ich nowelizacji oraz sprawny przebieg procesu ankiety powszechnej. Kryterium to odnosi się także do publikacji norm i dokumentów normalizacyjnych. Krajowe jednostki normalizacyjne mają zapewnić, że opublikowane normy są wysokiej jakości (zwłaszcza w przypadku tłumaczeń na język krajowy), aktualne i łatwo dostępne dla użytkownika. Krajowe jednostki normalizacyjne mają również zagwarantować, że opracowywana norma nie będzie miała negatywnego wpływu na rynek i konkurencyjność. Kryterium to jest związane także z aspektami prawnymi, m.in. polityką patentową prowadzoną przez kjn i ochroną praw autorskich do norm.

5. Spójność (Coherence)

Spójność odnosi się do systemu tworzenia norm i dokumentów normalizacyjnych, a kjn powinna zapewnić spójność krajowego systemu normalizacji z systemem europejskim. Dotyczy to w szczególności

nadawania Normom Europejskim statusu norm krajowych, wycofywania krajowych norm sprzecznych z Normami Europejskimi oraz procedury notyfikacji wraz z wdrożoną zasadą „standstill”. Członkostwo w międzynarodowych organizacjach normalizacyjnych i zgodność z zasadami opracowania Norm Międzynarodowych jest kolejnym sposobem zapewnienia spójności systemu. Spójność rozumiana jest także jako brak powielania czy dublowania się treści norm i tematów normalizacyjnych. Na poziomie krajowym oznacza to jasny podział tematyki prac normalizacyjnych między OT. Spójność wiąże się również z komplementarnością normalizacji i legislacji.

6. Ciągłość i stabilność funkcjonowania (Viability and Stability)

Ciągłość i stabilność funkcjonowania jest rozumiana jako niezbędny czynnik służący wypełnianiu przez kjn zadań w systemie normalizacji europejskiej. W celu spełnienia tego kryterium konieczna jest dobra kondycja finansowa kjn pozwalająca na np. spełnianie zobowiązań finansowych, czyli płacenie składki członkowskiej w CEN i CENELEC oraz rozpoznawalność i uznanie organizacji na poziomie krajowym. Tak więc przedmiotem analizy, w tym kryterium, są prawidłowe umocowanie w prawie krajowym, odpowiednia organizacja i zasoby ludzkie kjn. Kryterium to dotyczy również stabilności w odniesieniu do infrastruktury IT oraz polityki kjn odnośnie do ochrony praw autorskich.

Dobre praktyki w PKN

W drugim kwartale br. Polski Komitet Normalizacyjny został poddany ocenie spełnienia warunków członkostwa CEN-CENELEC. W PKN przeprowadzono samoocenę wg opcji A. Podstawą oceny były opisane wyżej kryteria, do których sporządzona została lista kontrolna sprawdzanych zagadnień. Na zagadnienia z listy kontrolnej odpowiedzi udzielali przedstawiciele wydziałów uczestniczących w systemie normalizacji oraz osoby pełniące funkcję pełnomocników Prezesa PKN. Wynikiem tych działań jest identyfikacja jedynastu dobrych praktyk, trzech niezgodności i dwóch zaleceń.

Dobre praktyki zidentyfikowano w kilku kryteriach oceny. W kryterium otwartość i odpowiedniość/dopasowanie uwzględniono współpracę międzynarodową, proces „Promocja PKN” Zintegrowanego Systemu

Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem Informacji, zakładkę „Normy a prawo” na stronie internetowej PKN oraz wersję strony internetowej PKN w języku rosyjskim z informacjami na temat prac normalizacyjnych, a także systemu normalizacji polskiej i europejskiej.

Miesięcznik „Wiadomości PKN” został zgłoszony jako dobra praktyka w ramach kryterium otwartość i odpowiedniość/dopasowanie oraz efektywność i adekwatność. Przekazuje on informacje o normalizacji, zachęca do uczestniczenia w pracach normalizacyjnych, jak również przez tematyczne wydania specjalne odpowiada na potrzeby określonych środowisk, branży.

W kryterium efektywność i adekwatność zidentyfikowanymi dobrymi praktykami są polityka edukacyjna i portal „Wiedza”, konferencje tematyczne i „Dzień Normalizacji Polskiej”, newsletter „Wiedza Normalizacyjna” oraz strefa dla MŚP i strefa dla samorządów na stronie internetowej PKN.

W ramach kryterium ciągłość i stabilność funkcjonowania zidentyfikowaną dobrą praktyką jest opracowanie i stosowanie instrukcji „Postępowanie w przypadku podejrzenia naruszenia praw autorskich”.

Niezgodności zidentyfikowano dla trzech kryteriów: bezstronność i konsens, efektywność i adekwatność oraz spójność.

Kluczowa niezgodność to posiadanie prawa głosu przez przewodniczącego OT. Niezbędne są ustawiczne działania uświadamiające kierowane nie tylko do przewodniczących OT, ale również reprezentantów członków OT. Aktywności te mają w przyszłości doprowadzić do zrozumienia przez przewodniczących OT swojej roli w OT i akceptacji braku prawa głosu. Dotychczasowy brak rozwiązania tego problemu spowodowany jest przyzwyczajeniami z funkcjonowania systemu przed 2004 r.

Inne niezgodności to niezidentyfikowanie przez PKN projektów, którymi mogą być szczególnie zainteresowane MŚP oraz procedura zgłaszania odchyleń typu A.

Informacje uzyskane podczas samooceny PKN pozwoliły na wykonanie analizy SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats) zaprezentowanej w poniższym zestawieniu.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - procedury Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem Informacji; - przejrzystość, dostępność różnorodnych, istotnych informacji na stronie internetowej PKN w trzech językach; - adekwatność działań PKN - zakładki na stronie internetowej PKN, publikacje i wydarzenia dedykowane dla różnych grup interesariuszy, wraz ze strategią i polityką edukacyjną; - otwartość na współpracę – możliwość podpisywania umów na opracowanie PN; - efektywność – możliwość powoływania przez Prezesa PKN różnego typu OT w zależności od potrzeb i możliwości interesariuszy; 	<ul style="list-style-type: none"> - status prawny niepozwalający na samodzielność i niezależność finansową;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - zwiększona świadomość społeczna na temat normalizacji; - wzrastające zainteresowanie edukacją normalizacyjną; 	<ul style="list-style-type: none"> - niewielki udział organów administracji w pracach normalizacyjnych; - brak niektórych gałęzi przemysłu, co przekłada się na aktywność w danym sektorze normalizacji;

Przyszłość

Od stycznia 2016 roku będzie możliwe przeprowadzanie samooceny kjn jedynie w dwóch opcjach B i C. Kierownictwo PKN z uwagi na wdrożony w PKN system zarządzania jakością wg PN-EN ISO 9001 wybrało do stosowania w PKN opcję B, czyli samoocena PKN zintegrowana z auditem wg EN ISO 9001. Planowane jest przeprowadzenie następnej samooceny PKN do końca 2018 r.

Spotkanie CEN/TC 155/WG 6 w PKN

12 stycznia br. w siedzibie PKN w Warszawie odbyło się spotkanie grupy roboczej WG 6 PVC Piping systems for non-pressure soil and waste and solid wall piping systems for underground drainage (Systemy przewodów rurowych z PVC do bezciśnieniowej kanalizacji wewnętrznej oraz systemów rurowych o ściance litej do kanalizacji podziemnej) komitetu CEN/TC 155 *Plastics piping systems and ducting systems* (Systemy przewodów rurowych i rur osłonowych z tworzyw sztucznych) współpracującego z PKN/KT 140 ds. Rur, Kształtek i Armatyry z Tworzyw Sztucznych. Organizatorem spotkania była firma Wavin Polska SA. W spotkaniu wzięło udział 9 reprezentantów firm z krajów europejskich produkujących systemy kanalizacyjne z tworzyw sztucznych.

Omówiono problemy techniczne związane z badaniem odporności na cykliczne działanie podwyższonej

temperatury systemów kanalizacji wewnętrznej z tworzyw sztucznych opisane w normach EN 1055:1996 oraz ISO 13257:2010.

Przedstawiono wyniki badań systemów kanalizacji wewnętrznych PVC przeprowadzonych zgodnie z tymi normami w różnych laboratoriach w Europie.

Zwrócono uwagę na rozbieżności w wynikach badania, których przyczyną są szerokie tolerancje dopuszczalnych temperatur gorącej wody oraz brak precyzji w opisie montażu elementów systemu.

Przeanalizowano szczegółowo tekst norm i zaproponowano szereg zmian o charakterze technicznym. Projekt znowelizowanej normy ma być ukończony podczas następnego spotkania WG 6 w kwietniu br. w Bolonii.

Beata Kukawska-Tarnawska

I Konwent Stowarzyszenia Nowoczesne Budynki

13 stycznia 2016 roku odbył się I Konwent Stowarzyszenia Nowoczesne Budynki. W wydarzeniu wzięło udział około 150 specjalistów i firm kreujących zmiany w podejściu do procesu budowlanego w Polsce. Celem konwentu była promocja idei konsultacji ekspertów na zasadzie Mechanizmu Prekonsultacji. Stowarzyszenie Nowoczesne Budynki (SNB) integruje środowisko budowlane wokół inicjowania procesu stanowienia prawa na zasadzie przyjętego Mechanizmu Prekonsultacji. Mechanizm ten umożliwia skuteczniejsze wykorzystanie zachodzących zmian techniczno-technologicznych w zakresie energooszczędności i rozwiązań innowacyjnych w budownictwie z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. SNB organizuje również doradztwo eksperckie dla administracji rządowej w procesie ustalania wymagań techniczno-budowlanych, którego celem jest poprawienie jego jakości i efektywności. Stowarzyszenie organizuje w środowisku wymianę informacji dotyczących interdyscyplinarnych zagadnień budowlanych oraz kreowania procedur i zaleceń dla projektowania i wykonywania budynków.

Poza procesem legislacyjnym podniesiono również kwestię dobrowolności stosowania Polskich Norm.

Polskie Normy mogą być powoływane w przepisach prawnych po ich opublikowaniu w języku polskim, co czyni te normy, w całości lub w stosownym zakresie powołania, integralną częścią tego przepisu, który należy stosować.

Podział obowiązującego Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (WT) na dwa współzależne rozporządzenia wymaga wprowadzenia dodatkowej delegacji do wydania nowego rozporządzenia w sprawie wykazu norm przywoływanych w WT w ustawie Prawo Budowlane dla ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

Takie podejście wydaje się racjonalne, sprawdzone w dotychczasowym krajowym systemie prawnym. Umożliwia ono bieżącą aktualizację norm, dostosowaną do zmian Norm Europejskich, podczas nowelizacji w dłuższych, kilkuletnich okresach obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych.

Małgorzata Siemińska

oprac. na podstawie materiałów konferencyjnych

© Jozshoerpe - Fotolia.com

Dokładniejsze spojrzenie na środowisko z ISO 14001:2015

Nasz wpływ na środowisko stale się zwiększa i nie ma sensu temu zaprzeczać. Musimy to zrozumieć i nauczyć się tym zarządzać. Nowelizacja ISO 14001 wspiera firmy w zmniejszaniu ich wpływu na środowisko i zrozumieniu, jak ważne jest ono dla ich działalności.

ISO 14001:2015 to norma jak spod igły – najszlachetniejsza na świecie Międzynarodowa Norma dotycząca ochrony środowiska została wprowadzona w XXI wiek. To bardzo istotny krok naprzód w procesie tworzenia przełomowej normy z zakresu ochrony środowiska, która w swoim zakresie obejmie wszystkie problemy ekologiczne (woda, powietrze, gleba, odpady, bioróżnorodność, zmiany klimatyczne itp.), pozwalając także firmom zarządzać tymi kwestiami całościowo.

Dla świata wciąż mierzącego się z problemami ekologicznymi to bardzo dobra wiadomość. Wkład jednostki w ochronę środowiska nie jest już jedynie frazesem, ale strategią biznesową - to zmiana szczególnie widoczna w ostatnich latach. Społeczeństwo

i cała planeta borykają się z problemami takimi jak katastrofy naturalne, deforestacja, przeludnienie, zmiany klimatyczne itp. Firmy widzą potrzebę zarządzania ochroną środowiska i poszukują rozwiązań w sytuacjach, które są udziałem nas wszystkich.

„Norma wygląda inaczej” - twierdzi specjalistka w zakresie wprowadzania systemów ochrony środowiska Susan Briggs, przewodnicząca grupy roboczej odpowiedzialnej za nowelizację ISO 14001 - „jednak pierwotnie, z technicznego punktu widzenia, wszystkie realne zmiany wzięły się od zwiększonego nacisku na zrównoważony rozwój. Chcemy nie tylko zapobiegać zanieczyszczeniom, chcemy także chronić środowisko przed szkodami i degradacją, dlatego włączyliśmy takie myślenie do opracowanej normy”.

Firma, która stosuje lub chce zacząć stosować ISO 14001 podobnie jak 300 000 organizacji na całym świecie, które legitymują się stosownym certyfikatem, stawia sobie pytanie: Jakie zmiany zawiera nowelizacja? Co trzeba wziąć pod uwagę w przyszłości?

Idąc naprzód

ISO 14001 opublikowano po raz pierwszy w 1996 roku, ale potrzebę opracowania tego typu normy zasygnalizowano w 1992 r. podczas Earth Summit w Rio, kiedy wzrosło znaczenie zrównoważonego rozwoju.

„W ciągu prawie 20 lat istnienia ISO 14001 uznawano za najlepszą normę z zakresu ochrony środowiska. Na uznanie zasługuje zarówno z uwagi na jej dostępność (może być stosowana w równiejszym zakresie w przemyśle ciężkim, usługach i sektorach publicznych, a także w małych i średnich przedsiębiorstwach), jak i jej sposobów ułatwiania firmom prowadzenia działalności, chronienia środowiska i obniżenia kosztów” twierdzi Anne-Marie Warris, przewodnicząca podkomitetu odpowiedzialnego za ISO 14001. Aktualna norma datowana jest na rok 2004. Od tamtego czasu życie się trochę zmieniło. „(...) świadomość problematyki ochrony środowiska, w tym dostęp do wody i zmiany klimatyczne przeszła długą drogę” uważa Anne-Marie Warris i dodaje, że nadszedł czas, aby „spójrzeć jak ISO 14001 może nadal być znacząca dla współczesnych firm, które zmagają się z tymi samymi problemami ekologicznymi co my wszyscy”.

Co stoi za nowelizacją normy? Początkowo prowadzone prace skupiały się na rozpoznaniu przyszłych potencjalnych problemów ekologicznych, co zaowocowało tematami takimi jak zrównoważenie i społeczna odpowiedzialność, strategiczne zarządzanie działalnością, wpływ środowiska na wartość/łańcuch dostaw itd. Po drugie zdecydowano, że nowelizacja ma uwzględnić nowe ramy ISO opracowane dla systemów zarządzania. Po trzecie, potrzebę nowelizacji zauważono po przeprowadzeniu ankiety na przełomie 2012 i 2013 roku.

„Ankieta skupiała się na dwóch głównych obszarach, mianowicie na stopniu, w jakim ISO 14001 powinno zwracać uwagę na przyszłe problemy ekologiczne firm oraz dostrzeganą wartość wspomnianej normy dla zarządzania działalnością i zarządzania czynnikami środowiskowymi. Dzięki temu prace nabrały rozpędu i ustalono, co powinno zostać zmienione”, wyjaśnia Maiko Okuno z Mitsubishi UFJ Research and

Consulting, jedna ze specjalistek zaangażowanych w analizę wyników ankiety i prace nad nowelizacją ISO 14001.

W nowej edycji ISO 14001 wzięto pod uwagę zmiany, które zaszły w praktyce ochrony środowiska przez co odzwierciedla ona złożoność i dynamiczność środowiska w jakim działają współczesne przedsiębiorstwa.

Korzyści ze stosowania ISO 14001

Uzyskanie akredytowanego certyfikatu zgodności z ISO 14001 z pewnością zwiększy wartość firmy, ponadto wpłynie na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, usprawni zarządzanie odpadami, a także pozwoli na sprawniejsze zarządzanie ryzykiem i zwiększenie konkurencyjności. ISO 14001 służy prowadzeniu działalności gospodarczej, ale także wspiera ochronę środowiska.

Antonio Burgueño, Quality and CSR Director z FCC Construction (hiszpańska firma budowlana z siedzibą w Barcelonie) jest pełen uznania: „Stosowanie ISO 14001 przyniosło nam wiele korzyści, w tym spójność naszych procedur w całej naszej firmie i w kontaktach zewnętrznych”.

„Pomogło nam to również zmienić nasz wpływ na środowisko. W 2014 roku zredukowaliśmy emisję dwutlenku węgla o ponad 23 tony, a produkcję pyłów o ponad 20 ton. Wykorzystaliśmy ponownie 116 m³ wody” - mówi Burgueño. „Ponadto, zamiast wyrzucać na wysypisko, wykorzystaliśmy ponownie 6 milionów m³ nadwyżki czystego gruzu”.

W zasadzie do stosowania normy motywuje także chęć poprawienia swojego wizerunku połączona z ogólnym zaangażowaniem w ochronę środowiska. „Bez certyfikowanego systemu zarządzania nie dalibyśmy rady odnieść sukcesu biznesowego” uważa Bob Cutler, General Manager, Oil Testing w ALcontrol (firma zajmująca się m.in. testowaniem żywności i świadczeniem usług analitycznych dla innych firm na całym świecie).

„ISO 14001 będzie dla firm najlepszym środkiem ułatwiającym zintegrowanie kwestii środowiska.”

Wychodząc naprzeciw

Nowa wersja ISO 14001 ma dotrzeć do małych i średnich przedsiębiorstw. Amarjit Kaur, malezyjski specjalista z SHEMSI Sdn Bhd biorący udział w pracach nowelizacyjnych, wyjaśnia: „Małe i średnie przedsiębiorstwa są nieco onieśmiałe terminem *zrównoważony rozwój*, jednak jeśli zaczną myśleć o ochronie środowiska i perspektywie cyklu życia, znajdą się na drodze ku zrównoważonemu rozwojowi, nawet o tym nie wiedząc”.

Nowa edycja normy powinna pomóc przedsiębiorstwom, w tym również małym i średnim, osiągnąć znacznie lepsze wyniki w zakresie ochrony środowiska.

Lepsze dopasowanie strategiczne

Jest wiele ważnych zmian w samej normie. Wprowadzenie zarządzania środowiskowego do sal konferencyjnych i zwrócenie na nie uwagi zebranych będzie zauważalne dla dyrektorów zarządzających. Teraz będą mieli powód do zaangażowania się w działania na rzecz środowiska, ponieważ nie pozostają one obojętne na działalność ich firmy. Amarjit Kaur bierze pod uwagę swoje wyniki w zakresie ochrony środowiska i chce je włączyć do codziennej strategii działań firmy. Ma to być istotna zmiana. „Mam nadzieję, że z nowym podejściem ochrona środowiska będzie ważnym punktem porządku obrad i będzie zawsze brana pod uwagę podczas dyskusji na temat strategii obieranej przez zarząd”.

W normie zawarto nową klauzulę, która określa obowiązki osób na stanowiskach kierowniczych, co z kolei pozwoli na kontrolowanie strategii organizacyjnych firmy. Zarządzanie odnosi się do procesów, przywództwo – do zachowania. Dobrzy liderzy ustanowią jedność celu i kierunku działania firmy w taki sposób, by wszyscy pracownicy byli w pełni włączeni w osiąganie obranego celu. Zaangażowanie liderów pozwoli na optymalizację wyników systemu zarządzania środowiskowego w firmie, dzięki czemu rozwój będzie bardziej zrównoważony, koszty będą obniżane, a światowe zasoby zostaną zachowane dla przyszłych pokoleń.

Środowisko – Twój wpływ na nie i jego działanie na Ciebie

Firmy mają zbadać swój unikalny kontekst i rozpoznać, jaki wpływ na ich działalność ma środowisko. To wymaga wzięcia pod uwagę czynników specyficznych dla danej firmy, takich jak zmienność klimatu, dosto-

sowanie się do zmian klimatycznych oraz osiągalność zasobów. To ogromny krok naprzód; dotychczas wpływ środowiska na działalność firmy nie był brany pod uwagę.

Ochrona środowiska jest najważniejsza w ISO 14001, firmy mają obowiązek podejmować proaktywne inicjatywy na rzecz ochrony środowiska. To oznacza zrównoważone wykorzystywanie zasobów, zachowanie lokalnej bioróżnorodności i ekosystemów, a także podjęcie działań w celu zmniejszenia zanieczyszczenia.

Pojęcie *kontekstu* oznacza również, że firmy muszą brać pod uwagę wiele czynników wpływających na ich działalność, nie tylko te typowo ekologiczne (mowa tu o krajobrazie, technologii a nawet czynnikach kulturowych regionu). Takie podejście przyniesie korzyści zarówno firmie, jak i środowisku.

Perspektywa cyklu życia

Koncepcja perspektywy cyklu życia jest w tej wersji normy bardzo widoczna. To wymaga od firm szerszego spojrzenia i radzenia sobie z kwestiami środowiskowymi w sposób bardziej holistyczny, całościowy. Według Susan Briggs ta idea wymaga „patrzenia na wyniki, nie tylko na działalność firmy, ale także na swoje produkty, ich użytkowanie oraz składowanie końcowe”. Wspomniana perspektywa nie wymaga szczegółowego oszacowania cyklu życia, oznacza jednak, że firmy muszą pomyśleć o kolejnych stadiach cyklu życia, które mogą pozostać poza ich kontrolą np. nabycie materiałów surowych, projekt, produkcja, transport/dostawa, użytkowanie, etap końcowego użytkowania oraz składowanie końcowe. To jakie będą stadia cyklu życia zależy już od konkretnego produktu czy usługi.

Wspólne ramy

Najnowsza nowelizacja normy została opracowana zgodnie ze wspólnymi ramami ISO przygotowanymi dla norm dotyczących systemów zarządzania, w których zawarty jest cały szkielet systemów zarządzania, w tym tekst główny, wspólna terminologia i najważniejsze definicje. Te nowe ramy znane są jako dołączony do Dyrektyw ISO/IEC Annex SL lub jako „High-Level Structure”. Zostały one opracowane w celu zwiększenia spójności między różnymi normami z zakresu zarządzania, ułatwiając jednocześnie wdrażanie wielu systemów zarządzania i łączenia ich ze wspólnymi systemami działalności.

Czy jest bardziej nakazowa czy nie?

Powyższe sugeruje, że znowelizowana norma będzie bardziej nakazowa niż ta z 2004 roku. Ale czy taka jest? Amarjit Kaur komentuje: „wymagania nowej ISO 14001 zapewniają firmom większą elastyczność w kwestii ich wypełniania, dużo lepiej jest to widoczne niż w przypadku poprzednich edycji. Poza tym norma skupia się na usprawnieniu ochrony środowiska. Zapewnia ramy dla całościowego strategicznego podejścia w polityce środowiskowej firmy, jej planach i działaniach, co z kolei pozwoli firmom na osadzenie swojej działalności w danym kontekście”.

Rytuał przejścia

Anne-Marie Warris jest przekonana, że nowa edycja normy będzie podstawowym atutem firm przewidujących, że „ISO 14001 będzie dla firm najlepszym środkiem ułatwiającym zintegrowanie kwestii środowiskowych, jak choćby zużycie wody, z myśleniem strategicznym, działalnością i planami”.

Od momentu publikacji ISO 14001:2015 firmy certyfikowane na zgodność z edycją z 2004 roku mają trzy lata na udowodnienie, że spełniają wymagania wersji z 2015 roku. Jak to z nutą optymizmu podsumowuje Anne-Marie Warris: „Zmiany wyglądają groźnie, ale to tylko kwestia tego, aby zacząć i iść dalej”.

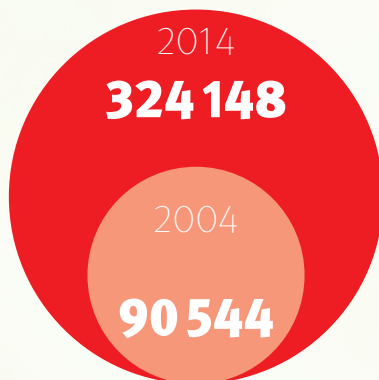
*Źródło ISO Focus November-December 2015
Opr. I. P.*

ISO 14001 ma 20 lat

Pod koniec grudnia 2013 r. w **171** krajach wydano ponad **300 000** certyfikatów

Rozpoznawalność normy ISO 14001 na całym świecie jest **nieprawdopodobna**

W ciągu ostatnich 10 lat liczba certyfikatów ISO 14001 wzrosła o **258%**

Praca wykonana podczas procesu nowelizacji

ISO/TC 207/SC 1 Environmental management systems, jest odpowiedzialny za nowelizację ISO 14001

Proces nowelizacji i przejście do nowej wersji

Czerwiec 2013	Maj 2014	Lipiec 2015	Wrzesień 2015	Wrzesień 2018	
Projekt komitetu (Committee Draft)	Projekt Normy Międzynarodowej (Draft International Standard)	Końcowy Projekt Normy Międzynarodowej (Final Draft International Standard)	Publikacja ISO 14001:2015	3-letni okres przejściowy	
				Koniec okresu przejściowego	ISO 14001:2015

Środowisko

Plany normalizacyjne na 2016 rok

CEN i CENELEC opracowują normy, których wykorzystanie pomaga firmom i innym organizacjom w zmniejszeniu negatywnego wpływu na środowisko. W wielu przypadkach są to normy, które pomagają wdrażać przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska. Uwzględniają one również horyzontalne podejście, dzięki czemu wspierają zrównoważony rozwój oraz wydajność zasobów. Poprzez wykorzystanie tych norm firmy i organizacje mogą przyczynić się do ochrony środowiska naturalnego, a także uzyskać bezpośrednie korzyści finansowe dzięki zmniejszeniu wykorzystania wody i energii, wytwarzaniu mniejszej ilości odpadów, zapobieganiu wypadkom i uniknięciu kosztów oczyszczania oraz odszkodowań. Ponadto dzięki zaangażowaniu w ochronę środowiska firmy i organizacje będą pozytywnie postrzegane na rynku zarówno przez swoich obecnych i potencjalnych klientów, jak również przez ich pracowników i innych interesariuszy.

CEN i CENELEC ściśle współpracują m.in. z ECOS (Europejskie Centrum Ochrony Środowiska) oraz ANEC w celu zagwarantowania, że interesy środowiska i konsumentów są brane pod uwagę podczas opracowywania norm dla różnych rodzajów produktów, usług i procesów. CEN Strategic Advisory Body on Environment (SABE) doradza Radzie Technicznej CEN w kwestiach strategicznych związanych z ochroną środowiska, a CENELEC TC/111X *Environment* Radzie Technicznej CENELEC. W 2016 roku CEN i CENELEC ocenią i będą kontynuować kampanię informacyjną dot. środowiska oraz określą, jak normalizacja może przyczynić do realizacji celów Komisji Europejskiej w zakresie strategii dot. gospodarki obiegu (Circular Economy Strategy).

Jakość powietrza

CEN jest zaangażowany w wiele działań normalizacyjnych mających wspierać politykę Unii Europejskiej odnoszącą się do jakości powietrza i klimatu. Komitet Techniczny CEN/TC 264 *Air Quality* jest odpowie-

dzialny za opracowywanie Norm Europejskich z zakresu jakości powietrza, które pozwalają na mierzenie i porównywanie danych zbieranych w całej Europie. Wraz ze wzrostem wiedzy dot. wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie ludzi i na środowisko, nowych zanieczyszczeń oraz obniżania poziomów stężeń znanych zanieczyszczeń powietrza powstaje potrzeba opracowania nowych norm. Komitet opracowuje normy dot. oceny i pomiaru emisji gazów cieplarnianych (GHG) w przemyśle wysokoenergetycznym, emisji lotnych związków organicznych, stężenia gazowego chlorowodoru (HCl) i pyłu zawieszonego w powietrzu. Normy te są opracowane na podstawie mandatów Komisji Europejskiej (M/478, M/503, M/513 i M/514). Z CEN/TC 264 współpracuje PKN/KT 280 ds. Jakości Powietrza. W 2016 roku ma zostać opublikowana wielośćściowa norma określająca metody oceny i pomiaru emisji gazów cieplarnianych z sektorów wysokoenergetycznych takich jak: hutnictwo żelaza i stali, przemysł cementowy, aluminiowy, wapienniczy i stopów żelaza (w ramach mandatu KE M/478).

Adaptacja do zmian klimatu

Normy mają do odegrania w tym zakresie dużą rolę. Ich celem jest to, żeby kluczowe systemy infrastruktury i związane z nimi ICT były bardziej elastyczne i mniej podatne na skutki zmian klimatycznych – do których możemy zaliczyć nie tylko powodzie, susze i inne niebezpieczne zjawiska pogodowe, ale również zmiany średnich temperatur. CEN i CENELEC współpracują z Komisją Europejską przy skutecznej realizacji strategii UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu (COM (2013) 216). Do działań została powołana Grupa Koordynująca Adaptation to Climate Change, która jest odpowiedzialna za koordynację działań w ramach mandatu Komisji Europejskiej (M/526), przyjętego w 2014 roku. W ramach mandatu CEN i CENELEC mają przygotować wstępny program prac zawierający wykaz norm, które powinny być opracowane lub znowelizowane w celu poprawienia efektywności w sektorach budownictwa, energetyki i transportu. Program prac powinien być przygotowany na początku 2017 roku. Ponadto CEN i CENELEC mają zamiar opublikować suplement do Przewodnika CEN dot. uwzględnienia kwestii środowiskowych w normach produktu, będą w nim zawarte konkretne wskazówki o tym, jak skutki zmian klimatu powinny być zidentyfikowane i uwzględniane podczas opracowywania i/lub nowelizacji norm.

Odpady

Normy mają duży wkład zarówno w kwestii zapobiegania i ograniczania ilości odpadów, jak również w identyfikacji, zarządzaniu i przetwarzaniu odpadów - w tym odzysku i recyklingu cennych substancji i materiałów. Jest to szczególnie ważne w koncepcji gospodarki obiegowej. W 2016 roku CEN opublikuje nowe normy odnoszące się do charakteryzowania odpadów, zawierające znormalizowaną metodę oznaczania zachowania się składników nieorganicznych z odpadów ziarnistych podczas wymywania (ze zmniejszaniem wielkości cząstek lub bez ich zmniejszania) (EN 14405 na podstawie CEN/TS 14405). Znowelizowana zostanie też norma EN 15308, która określa metodę ilościowego oznaczania siedmiu grup polichlorowanych bifenyli (PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-118, PCB-138, PCB-153 oraz PCB-180) w odpadach stałych z zastosowaniem chromatografii gazowej wysokiej roz-

dzielczości z wychwytem elektronów lub z wykrywaniem za pomocą spektrometrii mas. Dalsze prace normalizacyjne prowadzone w CEN/TC 292 będą dotyczyć metod określania zawartości pierwiastków w osadach ściekowych i odpadach. Do zbioru PN te normy zostaną wdrożone dzięki KT 216 ds. Odpadów.

Zużyte opony są cennym źródłem gumy i innych materiałów, które potencjalnie mogą być odzyskiwane i ponownie wykorzystywane. Prace normalizacyjne w tym zakresie są prowadzone przez CEN/TC 366. Komitet ten opracowuje Specyfikację Techniczną dotyczącą kryteriów jakości przy wyborze całych opon, odzysku i recyklingu.

Komitet techniczny CLC/TC 111X opracowuje normy ułatwiające wdrażanie postanowień dyrektywy UE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (2012/19/UE-WEEE). Normy te obejmują różne aspekty przetwarzania odpadów elektronicznych (w tym odbiór, wymagania dotyczące przetwarzania, oczyszczanie z substancji szkodliwych i przygotowanie do ponownego użycia). W 2016 roku CENELEC zamierza opublikować Normy Europejskie paneli fotowoltaicznych, a także Specyfikację Techniczną dotyczącą obchodzenia się z różnymi rodzajami odpadów sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Europejskie plany normalizacyjne na 2016 rok w dziedzinie środowiska świadczą o tym, że normalizacja stara się możliwie szybko odpowiadać na wyzwania współczesności. Normy mają swój udział w realizacji koncepcji gospodarki obiegowej, której sedno należy postrzegać w optymalizacji gospodarki zasobami oraz zapewnieniu produktom „drugiego życia”.

*opr. na podstawie CEN CENELEC Work Programme 2016
J.S.*

Pozostałości pestycydów w żywności

Ochrona roślin i produktów roślinnych przed czynnikami wywołującymi choroby roślin oraz przed organizmami uznanymi za szkodliwe jest niezbędna w celu zapobieżenia spadkowi plonów lub ich zniszczeniu, a także zapewnienia jakości zebranych płodów i osiągnięcia wyższej wydajności. Jedną z metod zapobiegania wyżej wymienionym ryzykom jest stosowanie środków ochrony roślin, czyli stosowanie substancji czynnych w tych środkach.

Konsekwencją stosowania środków chemicznych (m.in. pestycydów) może być jednak obecność ich pozostałości w żywności pochodzenia roślinnego. Niezbędne jest zatem zapewnienie, aby takie pozostałości nie występowały na poziomach stanowiących niedopuszczalne ryzyko dla ludzi lecz powinny być ustalone na najniższym osiągalnym poziomie.

Krajowym przepisem regulującym ten obszar jest **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 maja 2007 r. (wraz ze zmianami z 2008 r.) w sprawie Najwyższych Dopuszczalnych Poziomów (NDP) pozostałości pestycydów, które mogą znajdować się w środkach spożywczych lub na ich powierzchni.** W rozporządzeniu tym w czterech załącznikach podano NDP dla poszczególnych grup produktów żywnościowych.

Metody, za pomocą których można ocenić czy NDP w żywności pochodzenia roślinnego są zgodne z wymaganiami obowiązujących przepisów, są zawarte w opublikowanej w 2015 r. wieloczęściowej normie: [PN-EN 12393-1:2014-01 Żywność pochodzenia roślinnego - Metody oznaczania wielu pozostałości pestycydów za pomocą GC lub LC-MS/MS](#)

- Część 1: Warunki ogólne

- Część 2: Metody ekstrakcji i oczyszczania

- Część 3: Oznaczanie i badania potwierdzające

W Części 1. podano ogólne warunki oznaczania pozostałości pestycydów w żywności pochodzenia roślinnego.

W Części 2. omówiono metody ekstrakcji i oczyszczania próbek żywności pochodzenia roślinnego dla ilościowego oznaczania pozostałości pestycydów. Do tego celu można stosować wiele różnych rozpuszczalników. Pozostałości pestycydów zwykle występują z innymi współekstrahującymi się substancjami, mogącymi zakłócać dalszy przebieg analiz. Oczyszczanie surowych ekstraktów, które będą analizowane, może odbywać się wieloma metodami.

W Części 3. podano wskazówki dotyczące kilku zalecanych technik oznaczania pozostałości pestycydów w żywności pochodzenia roślinnego oraz do badań potwierdzających. Tożsamość każdej wykrytej pozostałości pestycydów jest potwierdzana szczególnie w takich przypadkach kiedy pojawia się podejrzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów.

Norma zawiera następujące metody ekstrakcji i oczyszczania, które zostały poddane badaniom mię-

dzylaboratoryjnym i/lub są powszechnie stosowane w Europie:

- metoda M: ekstrakcja acetonem i podział w układzie ciecz-ciecz z dichlorometanem/eterem naftowym, jeśli to konieczne, oczyszczanie na kolumnie z Florisilem®1);
- metoda N: ekstrakcja acetonem, podział w układzie ciecz-ciecz dichlorometanem lub cykloheksanem/octanem etylu i oczyszczanie za pomocą chromatografii żelowej oraz na kolumnach wypełnionych żelalem krzemionkowym;
- metoda P: ekstrakcja octanem etylu i, jeśli to konieczne, oczyszczanie za pomocą chromatografii żelowej.

Przedstawione szczegółowo metody M, N i P służą do ekstrakcji i oczyszczania próbek żywności pochodzenia roślinnego. Do ekstrakcji stosuje się wiele różnych rozpuszczalników w różnych ilościach. Wymienione techniki oczyszczania uwzględniają: podział w układzie ciecz-ciecz, chromatografię cieczową z wykorzystaniem różnych adsorbentów i chromatografię żelową. W każdym opisie metody, tam gdzie to możliwe, w tablicach przedstawiono pary: (matryca/pestycyd), które poddano międzylaboratoryjnym badaniom porównawczym oraz podano wskazówki dotyczące możliwości stosowania każdej metody dla różnych pestycydów.

Normę PN-EN 12393:2014 opracował KT 235 ds. Analizy Żywności.

Alina Marczuk

Nowe Polskie Normy

Bezpieczny transport

KT 138 ds. Kolejnictwa

Ochrona przeciwpożarowa jest bardzo ważnym i szerokim zagadnieniem związanym z zapobieganiem i zwalczaniem pożarów. Normy dotyczące tej problematyki są obok ustaw i rozporządzeń bardzo istotnym czynnikiem, który w znacznym stopniu wpływa na podniesienie bezpieczeństwa, ochronę zdrowia i życia ludzkiego oraz mienia. Nikogo nie trzeba przekonywać jak ważna jest ochrona przeciwpożarowa w transporcie, zwłaszcza masowym, dlatego też KT 138 w minionym roku opracował polskie wersje językowe czterech kolejnych części normy PN-EN 45545 poświęconej ochronie przeciwpożarowej w pojazdach szynowych. W grudniu 2015 roku opublikowano następujące części wspomnianej wyżej normy:

PN-EN 45545-3:2013-07 Kolejnictwo – Ochrona przeciwpożarowa w pojazdach szynowych

- Część 3: Wymagania w zakresie odporności ogniowej barier przeciwpożarowych
- Część 4: Wymagania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego przy projektowaniu pojazdów szynowych
- Część 6: Systemy przeciwpożarowe
- Część 7: Wymagania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego dla instalacji cieczy palnych i gazów palnych

Obecnie już tylko PN EN 45545-2+A1:2015-12 nie ma aktualnej polskiej wersji językowej, ponieważ w drugiej połowie grudnia 2015 r. opublikowano znowelizowaną edycję tej normy opracowaną przez CEN.

KT 19 ds. Lotnictwa i Kosmonautyki

Do najszerzej i najprężniej rozwijających się gałęzi transportu na świecie należy z pewnością transport lotniczy. W transporcie lotniczym wykorzystywane są najbardziej skomplikowane urządzenia i systemy. Tego typu transport wymaga ogromnego nakładu kosztów, jest przy tym bardzo wymagający pod względem bezpieczeństwa. Bezpieczną i bezawaryjną pracę tego systemu zapewnia działalność międzynarodowych i europejskich organizacji, w tym również związanych z normalizacją. W lotnictwie bardzo ważna jest kompatybilność, która dotyczy nie tylko dużych statków powietrznych, ale również i innych segmentów transportu, począwszy od całej infrastruktury portów lotniczych, a skończywszy na urządzeniach i sprzęcie do obsługi naziemnej statków powietrznych. Biorąc pod uwagę jak istotne dla ciągłości działania są wszelkie urządzenia i pojazdy naziemne KT 19 wyszedł naprzeciw potrzebom polskiego transportu lotniczego i w minionym roku opracował kilka polskich wersji językowych norm z tego właśnie zakresu. W grudniu ubiegłego roku opublikowano dwie części normy:

PN-EN 12312:2014-05 Urządzenia i sprzęt do obsługi naziemnej statków powietrznych – Wymagania szczegółowe

- Część 2: Pojazdy zaopatrzeniowe
- Część 4: Pomosty wejściowe dla pasażerów

*Iwona Łosiewicz
Sektor Logistyki, Transportu i Opakowań*

Komitety Techniczne Komitety Zadaniowe Podkomitety Techniczne

grudzień 2015

Komitety Techniczne

Powołanie Komitetu Technicznego

W grudniu Prezes PKN powołał Komitet Techniczny KT 320 ds. Technologii Widowiskowej, który jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z Komitetem Technicznym CEN/TC 433 Entertainment Technology - Machinery, equipment and installations.

Zakres tematyczny KT 320 obejmuje:

Maszyny, instalacje techniczne oraz wyposażenie używane w miejscach zgromadzeń, w inscenizacjach oraz produkcji teatralnej i widowiskowej. Urządzenia dla teatrów, sal wielofunkcyjnych, sal wystawowych, studiów radiowych, filmowych, telewizyjnych i fotograficznych, jak również dla sal koncertowych, szkół, barów, dyskotek, scen otwartych oraz innych miejsc dostępnych dla organizacji widowisk. Wymagania dla maszyn i technicznych instalacji używanych do podnoszenia, zawieszenia i przenoszenia ładunku (np. dekoracje, systemy stropu oraz oświetlenia, film/video i wyposażenie dla dźwięku). Wymagania dotyczące wyposażenia, które może być użyte do przemieszczania osób oraz przebywania osób pod zawieszonymi ciężarami

w spoczynku lub w ruchu. Wyposażenie obejmuje osprzęt do mocowania, łączenia, podnoszenia oraz ekwipunek zabezpieczający dla przenośnych opraw oświetlenia, obrazów, dźwięku oraz akcesoria dla efektów scenicznych. Wymagania bezpieczeństwa dla wyposażenia, konstrukcji, instalacji oraz wymagania bezpiecznego użytkowania.

Sekretariat KT 320 prowadzi Polski Komitet Normalizacyjny - Wydział Prac Normalizacyjnych - Sektor Produktów Powszechnego Użytku. Do pełnienia funkcji sekretarza KT powołana została mgr inż. Anna Steidel.

Na członków powołanego KT 320 ds. Technologii Widowiskowej Prezes PKN powołał następujące podmioty:

- Mikor Inżyniering Sp. z o.o.
- Polskie Centrum Międzynarodowej Organizacji Scenografów, Techników i Architektów Teatru OISTAT
- PROLIGHT Sp. z o.o.
- Stowarzyszenie Dyrektorów Teatrów
- Teatr Wielki - Opera Narodowa

Zmiany zakresu tematycznego Komitetów Technicznych

- **KT 4 ds. Techniki Świetlnej** rozszerzył zakres tematyczny o CLC/TC 34A Lamps
- **KT 22 ds. Odzieżownictwa** rozszerzył zakres tematyczny o CEN/TC 443 Project committee - Feather and down
- **KT 50 ds. Automatyki i Robotyki Przemysłowej** rozszerzył zakres tematyczny o ISO/TC 299 Robots and robotic devices
- **KT 100 ds. Wyrobów z Drewna i Materiałów Drewnopochodnych** rozszerzył zakres tematyczny o ISO/TC 296 Bamboo and rattan
- **KT 131 ds. Dźwigów, Schodów i Chodników Ruchomych** rozszerzył zakres tematyczny o CEN/TC 10/WG 11 Lifting appliances for wind turbines
- **KT 173 ds. Interfejsów i Budynkowych Systemów Elektronicznych** rozszerzył zakres tematyczny o ISO/IEC JTC 1/SC 23 Digitally Recorded Media for Information Interchange and Storage
- **KT 263 ds. Sprzętu do Gromadzenia i Usuwania Odpadów Komunalnych** rozszerzył zakres tematyczny o ISO/TC 297 Waste management, recycling and road operation service.

Nowi Przewodniczący Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 12 ds. Materiałów Wybuchowych i Wyrobów Pirotechnicznych **prof. dra hab. inż. Andrzeja Marandę** reprezentującego Wojskową Akademię Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego
- w KT 39 ds. Tytoniu i Wyrobów Tytoniowych **mgr inż. Ewę Michurę** reprezentującą Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego
- KT 55 ds. Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych **prof. dra hab. inż. Zdobysława Flisowskiego** reprezentującego Politechnikę Warszawską
- w KT 75 ds. Bezpieczników Elektroenergetycznych **mgra inż. Krzysztofa Ćwidaka** reprezentującego Instytut Elektrotechniki
- w KT 79 ds. Transformatorów Energetycznych **mgra inż. Radosława Szewczyka** reprezentującego DuPont Poland Sp. z o.o.

- w KT 90 ds. Uprawy Roli i Ogrodnictwa **prof. dra hab. Marka Gajewskiego** reprezentującego Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- w KT 93 ds. Mięsa, Jaj i ich Przetworów **prof. dra hab. Andrzeja Pisulę** reprezentującego Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- w KT 111 ds. Produktów Węglpochodnych i Wyrobów z Węgla Uszlachetnionych **dr inż. Teresę Elżbietę Topolnicką** reprezentującą Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla
- w KT 122 ds. Jakości Wody - Badania Chemiczne - Substancje Organiczne **dra hab. inż. Jeremiego Naumczyka** reprezentującego Politechnikę Warszawską
- w KT 193 ds. Elementów Prefabrykowanych z Betonu Komórkowego i Elementów Niezbrojonych z Betonu Lekkiego Kruszywowego **dra inż. Marcina Kruka** reprezentującego Instytut Techniki Budowlanej
- w KT 216 ds. Odpadów **dr hab. inż. Irenę Twardowską** reprezentującą Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN w Zabrze
- w KT 219 ds. Ciężkich Metali Nieżelaznych **mgra inż. Witolda Malca** reprezentującego Instytut Metali Nieżelaznych
- w KT 239 ds. Jubilerstwa **dra inż. Sławomira Safarzyńskiego** reprezentującego Galvano-Aurum Sławomir Safarzyński
- w KT 247 Materiałów Medycznych i Biomateriałów **mgra Andrzeja Karczewicza** reprezentującego Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
- w KT 262 ds. Obróbki Ciepłej Metali **prof. dra hab. inż. Jana Karola Senatorskiego** reprezentującego Instytut Mechaniki Precyzyjnej
- w KT 275 ds. Techniki i Zagrożeń w Górnictwie **prof. dra hab. inż. Kazimierza Lebeckiego** reprezentującego Wyższą Szkołę Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach
- w KT 283 Materiałów Stomatologicznych **mgra Andrzeja Karczewicza** reprezentującego Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
- w KT 287 ds. Biotechnologii **prof. Barbarę Tudek** reprezentującą Instytut Biochemii i Biofizyki PAN
- w KT 301 ds. Odlewnictwa **dr inż. Halinę Pawłowską** reprezentującą Instytut Odlewnictwa

- w KT 313 ds. Usług Ochrony przed Szkodnikami **dra Jacka Dońca** reprezentującego ARDIS Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Jacek Doniec.

Nowi Zastępcy Przewodniczącego Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego:

- w KT 75 ds. Bezpieczników Elektroenergetycznych **prof. dra hab. inż. Andrzeja Wolnego** reprezentującego Stowarzyszenie Elektryków Polskich - Oddział Gdańsk
- w KT 193 ds. Elementów Prefabrykowanych z Betonu Komórkowego i Elementów Niezbrojonych z Betonu Lekkiego Kruszywowego **mgra inż. Tomasza Rybarczyka** reprezentującego Stowarzyszenie Producentów Betonów
- w KT 287 ds. Biotechnologii **prof. dra hab. Jacka Bardowskiego** reprezentującego Instytut Biochemii i Biofizyki PAN
- w KT 313 ds. Usług Ochrony przed Szkodnikami **mgra Wiktora Protasa** reprezentującego Wiktor Protas - Firma Handlowo-Usługowa.

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w KT 106 ds. Korozji i Ochrony przed Korozją Materiałów Metalowych **mgra inż. Rafała Lutze** reprezentującego Instytut Mechaniki Precyzyjnej.

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **3M Poland Sp. z o.o.** do KT 21 ds. Środków Ochrony Indywidualnej Pracowników
- **Certyfikacja Infrastruktury Transportu Sp. z o.o.** do KT 61 ds. Elektrycznego Wyposażenia Trakcyjnego
- **CPJS-Centrum Promocji Jakości Stali Sp. z o.o.** do KT 213 ds. Projektowania i Wykonawstwa Konstrukcji z Betonu
- **ELKO-BIS Systemy Odgromowe Sp. z o.o.** do KT 55 ds. Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych
- **FIBRAIN Sp. z o.o.** do KT 173 ds. Interfejsów i Budynkowych Systemów Elektronicznych
- **LIPRO Roman Lipowicz** do KT 39 ds. Tytoniu i Wyrobów Tytoniowych
- **MagicNets Sp. z o.o.** do KT 2 ds. Sportu i Rekreacji

- **Politechnika Poznańska** do 232 ds. Zasad Sporządzania Dokumentacji Projektowej w Budownictwie
- **Simpson Strong-Tie Sp. z o. o.** do KT 215 ds. Projektowania i Wykonawstwa Konstrukcji z Drewna i z Materiałów Drewnopochodnych
- **SOLBET Lubartów SA** do KT 193 ds. Elementów Prefabrykowanych z Betonu Komórkowego i Elementów Niezbrojonych z Betonu Lekkiego Kruszywowego
- **Termo Organika Sp. z o.o.** do KT 308 ds. Oceny Uwalniania Substancji Niebezpiecznych z Wyrobów Budowlanych.

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN odwołał z członka KT następujący podmiot:

- **Polskie Okna i Drzwi Związek Producentów, Dostawców i Dystrybutorów** z KT 234 ds. Elementów do Pokryć Dachowych.

Komitety Zadaniowe

W grudniu Prezes PKN powołał Komitet Zadaniowy **KZ 508 ds. Usług Tatuażu**

Zakres tematyczny powołanego KZ:

Normalizacja wymagań i zaleceń w zakresie świadczenia usług tatuażu. Tematyka obejmuje wymagania dotyczące informowania klientów, tj. uzyskiwania świadomej zgody, higienicznych warunków wykonywania tatuażu, wymaganej wiedzy i umiejętności, kontroli pod kątem zakażeń, szczepień, odpowiedniego zaplecza, wymagania dotyczące mycia, dezynfekcji i sterylizacji, postępowania z odpadami, niezbędnej dokumentacji oraz informacji o postępowaniu po zabiegu.

Sekretariat KZ prowadzi **Polski Komitet Normalizacyjny - Wydział Prac Normalizacyjnych - Sektor Zdrowia, Środowiska i Medycyny**. Do pełnienia funkcji sekretarza KZ powołana została **mgr inż. Martyna Dymowska**.

Na członka **KZ 508 ds. Usług Tatuażu** Prezes PKN powołał następujące podmioty:

- Główny Inspektorat Sanitarny
- **MEDILAB** Firma Wytwórczo-Usługowa Sp. z o.o.
- **Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny**
- **SKINIAL POLAND** Bożena Thomsen

Podkomitety Techniczne

Nowi członkowie Podkomitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołał na członka PK:

- **Boccard Polska Sp. z o.o.** do KT 222/PK 3 ds. Olejów Smarowych
- **ORLEN Paliwa Sp. z o.o.** do KT 222/PK 1 ds. Paliw Płynnych

Odwołani członkowie Podkomitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN odwołał z funkcji członka PK:

- **ORLEN Gaz Sp. z o.o.** z KT 222/PK1 ds. Paliw Płynnych

NORMALIZACJA
NUMER SPECJALNY WIADOMOŚCI PKN

SYSTEMY ZARZĄDZANIA

ENERGIA
INFORMACJA
JAKOŚĆ
ŚRODOWISKO

W zurbanizowanym i z informatyzowanym świecie **systemy zarządzania** zyskują na znaczeniu. Najnowszy numer tematyczny PKN został poświęcony właśnie im.

W publikacji znajdują Państwo artykuły dotyczące:

- nowelizacji **ISO 9001**- system zarządzania jakością
- nowelizacji **ISO 14001**- systemy zarządzania środowiskowego
- systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji (**PN-ISO/IEC 27001:2014**)
- systemów zarządzania energią (**PN-EN ISO 50001**)
- zarządzania ciągłością działania.

Publikację można kupić w sklepie internetowym: sklep.pkn.pl

Cena publikacji: **19,31 PLN**

ww.pkn.pl

Chcesz otrzymywać informacje o nowych normach?

NEWSLETTER

Bądź na bieżąco!

NORM

Zapisz się na wiedza.pkn.pl

Portal Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

